

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

du

MERCREDI 30 MARS 2022

Matin

COMMISSIE VOOR LANDSVERDEDIGING

van

WOENSDAG 30 MAART 2022

Voormiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.39 uur en voorgezeten door de heer Peter Buysrogge.

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 39 et présidée par M. Peter Buysrogge.

01 Actualiteitsdebat en toegevoegde vragen van

- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De escalatie van het conflict in Oekraïne" (55025741C)
- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De deelname aan de ontradingsmissie in Roemenië" (55025771C)
- Marie-Christine Marghem aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het vertrek van Belgische militairen naar Oekraïne" (55025866C)
- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De rol van Defensie bij de opvang van de Oekraïense vluchtelingen" (55025915C)
- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De levering van dertig krachtige machinegeweren van de federale politie aan Oekraïne" (55025916C)
- Frieda Gijbels aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvang van Oekraïense vluchtelingen in het MHKA" (55026165C)
- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Belgische (ontslag genomen hebbende of gedeserteerde) militairen in Oekraïne" (55026201C)
- Guillaume Defossé aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvang van gewonden in Neder-Over-Heembeek" (55026266C)
- Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De wapenleveringen aan Oekraïne" (55026305C)
- André Flahaut aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvang van gewonden uit Oekraïne in het Militair Hospitaal" (55026490C)
- Katrin Jadin aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De opvang van Oekraïense gewonden in het Militair Hospitaal" (55026532C)
- Katrin Jadin aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De NAVO en de grensversterking" (55026533C)
- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De EU- en de NAVO-top" (55026541C)
- Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De noodzaak van het optrekken van ons defensiebudget tot ten minste 2 % van het bbp" (55026245C)
- Theo Francken aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De 2 %-norm voor Defensie" (55026067C)
- Theo Francken aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De oorlog in Oekraïne, de NAVO en het Belgische Defensiebudget" (55026556C)
- Samuel Cogolati aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De gevolgen van de NATO- en de G7-top van 24 maart" (55026524C)
- Guillaume Defossé aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De NAVO-top van 24 maart" (55026271C)
- Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De inzet van vier extra NAVO-battlegroups aan de oostflank" (55026660C)
- Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De investering van 1 miljard euro extra in Defensie" (55026661C)
- Christophe Lacroix aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De oorlog in Oekraïne" (55026673C)
- Steven Creyelman aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De geplande NAVO-strategie en de versterking van onze oostgrenzen" (55026703C)
- Nabil Boukili aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het budget van Defensie" (55026711C)

01 Débat d'actualité et questions jointes de

- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'escalade du conflit en Ukraine" (55025741C)
- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La participation à la mission de dissuasion en Roumanie" (55025771C)
- Marie-Christine Marghem à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le départ de militaires belges en Ukraine" (55025866C)
- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le rôle de la Défense dans l'accueil des réfugiés ukrainiens" (55025915C)
- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La livraison à l'Ukraine de trente puissantes mitrailleuses de la police fédérale" (55025916C)
- Frieda Gijbels à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'accueil de réfugiés ukrainiens à l'HMRA" (55026165C)
- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La présence de militaires belges (démissionnaires ou déserteurs) en Ukraine" (55026201C)
- Guillaume Defossé à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'accueil des blessés à Neder-Over-Heembeek" (55026266C)
- Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les livraisons d'armes à l'Ukraine" (55026305C)
- André Flahaut à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'accueil, à l'Hôpital royal militaire, des blessés venus d'Ukraine" (55026490C)
- Kattrin Jadin à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'accueil des blessés ukrainiens à l'Hôpital Militaire" (55026532C)
- Kattrin Jadin à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'OTAN et le renforcement de la frontière" (55026533C)
- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les sommets de l'OTAN et de l'UE" (55026541C)
- Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La nécessité d'augmenter le budget de notre défense à minimum 2 % du PIB" (55026245C)
- Theo Francken à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La norme de 2 % pour la Défense" (55026067C)
- Theo Francken à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La guerre en Ukraine, l'OTAN et le budget de la Défense belge" (55026556C)
- Samuel Cogolati à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les suites du sommet de l'OTAN et du G7 du 24 mars" (55026524C)
- Guillaume Defossé à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le sommet de l'OTAN du 24 mars" (55026271C)
- Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le déploiement par l'OTAN de quatre bataillons supplémentaires sur le flanc est" (55026660C)
- Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'investissement d'un milliard d'euros supplémentaires dans la Défense" (55026661C)
- Christophe Lacroix à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La guerre en Ukraine" (55026673C)
- Steven Creyelman à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La stratégie prévue par l'OTAN et le renforcement de nos frontières orientales" (55026703C)
- Nabil Boukili à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le budget de la Défense" (55026711C)

De **voorzitter**: Collega's, ik stel voor dat de leden die één vraag hebben ingediend twee en een halve minuut spreektijd krijgen en de leden die meerdere vragen hebben ingediend vijf minuten spreektijd krijgen. Gaat iedereen daarmee akkoord? (*Instemming*)

01.01 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, we hebben al vaak gedachten kunnen uitwisselen over de oorlog in Oekraïne. We kunnen het geen conflict of situatie meer noemen, het is een regelrechte oorlog. De ontwikkelingen op het terrein volgen zich in sneltempo op.

Ik zou u dus in eerste instantie willen vragen of u ons een toelichting kunt geven bij de recente militaire ontwikkelingen en of u het standpunt en de initiatieven van de Belgische regering op militair vlak kunt toelichten. Ik had ook graag gehoord hoe de samenwerking met de EU en zeker met de NAVO verloopt.

Ik heb u ook een vraag gesteld in verband met onze inzet in Roemenië, waar op dit moment ongeveer 300 Belgische militairen met materiaal aanwezig zijn. Ze staan daar paraat om onze grenzen te beschermen en een trainingsmissie uit te voeren in samenwerking met Frankrijk. Ik wil u graag vragen of u kunt toelichten wat daar op dit moment gebeurt.

Wat zijn de taken van onze militairen ter plaatse? Wat zijn de *rules of engagement* voor onze missie? Kunt u de samenstelling meegeven? Kunt u aangeven hoelang wij daar ter plaatse plannen te blijven? Komt er een rotatiesysteem met betrekking tot deze missie?

Ik heb u ook een vraag gesteld over de machinegeweren van de federale politie voor Oekraïne. Defensie heeft al veel materiaal geleverd aan Oekraïne, namelijk munitie, wapens, raketwerpers, beschermend materieel en brandstof. We hebben nu vernomen dat de federale politie bijkomend ook het nodige materieel heeft aangeleverd of dat zou willen doen. Waar zitten we in die aanlevering? Wat is de stand van zaken? Is dat materieel al ter plaatse? Hoe reageert u op de bezorgdheid van de federale politie inzake de levering van machinegeweren, meer bepaald met betrekking tot de strategische stock? Houdt dat volgens u een risico in voor onze nationale veiligheid bij eventuele aanslagen of andere gebeurtenissen op ons grondgebied?

Het volgende punt is eerder een bedenking dan een vraag. Is het niet schrijnend dat Defensie op dit moment niet zelf afdoende materieel kan leveren – we hebben intussen wel een bijbestelling geplaatst – zonder daarbij zowel aan de eigen strategische voorraden als aan die van de federale politie te moeten raken? Wat zult u bijkomend bij de reeds genomen initiatieven ondernemen om al dat materieel te recupereren voor Defensie? Zult u daar in uw investeringsplan de nodige aandacht voor hebben?

Alle vragen die enigszins betrekking hebben op Oekraïne werden in dit actualiteitsdebat opgenomen. In die context is het ook belangrijk om de vraag te stellen wat er met ons defensiebudget zal gebeuren. Wij hebben van de eerste minister gehoord dat er naar aanleiding van de beslissingen in een aantal buurlanden wordt gekeken naar de grote afhankelijkheid van onze Amerikaanse en NAVO-bondgenoten met betrekking tot het defensiebudget.

U hebt een bijkomende investering van 1 miljard euro vooropgesteld, bovenop de 10 miljard euro aan investeringen tegen 2030. U maakt daarmee een inhaalbeweging, maar het is wel een beperkte inhaalbeweging. Momenteel hebben wij een vooropgesteld budget van 1,54 % tegen het jaar 2030. Overweegt u het vastleggen van het defensiebudget op 2 % van het bbp, naar het voorbeeld van Duitsland? Dat is een piste die wordt gevolgd door enkele buurlanden. Kunt u uitsluitsel geven over de toekomstplannen op dat vlak?

Tot slot, kunt u de verschuiving van de NAVO-strategie van *deterrence* naar *defence* toelichten? Wat betekent dat concreet voor België in de toekomst en hoe bereidt u zich daarop voor?

Verandert de huidige explosieve veiligheidsomgeving uw visie op de gewapende drones, die op dit moment niet worden overwogen?

Hoe ziet u de commentaren van de eerste minister inzake meer Europese defensie? Hoe krijgt dat concreet vorm en welke rol ziet u België daarin spelen? Hoe zal die Europese defensie zich tot de NAVO verhouden?

01.02 Guillaume Defossé (Ecolo-Groen): Monsieur le président, madame la ministre, hier, nous avons eu un débat en commission des Relations extérieures qui a déjà apporté pas mal de réponses, notamment sur le sommet de l'OTAN et sur celui de l'Union européenne. Je me concentrerai donc sur les points spécifiques à la Défense, en évitant de répéter des questions qui ont déjà été posées.

Le premier point concerne le soutien que la Défense peut apporter à l'Ukraine et à sa population. L'Europe fait aujourd'hui face à un afflux de réfugiés. Les chiffres évoluent sans cesse, mais on attend jusqu'à cinq millions de personnes dans les prochains jours et prochaines semaines. Dans ces circonstances, la Belgique devra évidemment prendre sa juste part dans l'accueil. Or, notre pays n'est vraisemblablement pas préparé à accueillir tant de personnes aujourd'hui.

Dès lors, madame la ministre, la Défense pourrait avoir un rôle important et utile pour gérer cette nouvelle crise. De quelle manière la Défense pourrait-elle le faire? Est-ce une option actuellement envisagée?

En ce qui concerne le logement, les capacités seront rapidement dépassées, si elles ne le sont pas déjà, et les communes sont aujourd'hui débordées pour épauler le fédéral. La Défense pourrait-elle dès lors mettre à disposition des infrastructures d'accueil? Pour combien de personnes? Pour combien de temps?

Aujourd'hui, des milliers de personnes se lancent sur les routes de l'Europe. Serait-il envisageable que la Défense assure un appui logistique, notamment dans le transport, pour aider à atteindre notre pays ou

d'autres pays depuis les frontières de l'Ukraine?

Une autre des mesures annoncées par l'État belge est d'accueillir et soigner des blessés de guerre. Vous avez ainsi annoncé début mars que 150 lits d'hôpitaux à destination de blessés de la guerre en Ukraine seraient disponibles, dont 25 seraient pris en charge par l'hôpital militaire de Neder-Over-Heembeek. Cependant, la Conférence des hôpitaux académiques vous a adressé un courrier pour se plaindre de la répartition qui est proposée. Elle plaide pour concentrer ces blessés au maximum sur l'hôpital militaire et redispacher vers d'autres hôpitaux uniquement en cas de saturation, avec une série d'arguments très intéressants à l'appui.

Madame la ministre, combien de blessés ukrainiens sont-ils arrivés chez nous – s'il y en a?

Des blessés ont-ils déjà été répartis dans d'autres pays de l'Union européenne? Quelle réponse avez-vous fournie à la Conférence? Rejoignez-vous son analyse de la situation? Serait-il possible de libérer un nombre de lits suffisant à Neder-Over-Heembeek pour centraliser cet accueil? Les hôpitaux civils et militaires ont-ils aujourd'hui la capacité de faire face aux conséquences d'une guerre chimique, bactériologique et/ou nucléaire? Ont-ils l'expertise suffisante?

Le deuxième point sur lequel je souhaite me concentrer est la participation de soldats ou d'ex-soldats belges au combat. Dans la presse, nous avons appris que deux militaires avaient quitté l'armée belge afin de rejoindre la légion internationale mise en place par l'Ukraine pour défendre son pays de l'invasion russe. L'un avait démissionné avant son départ, l'autre non et celui-là est donc, si j'ai bien compris, considéré comme déserteur.

Madame la ministre, s'agit-il là des deux seuls cas recensés? Avez-vous eu connaissance d'autres histoires similaires depuis? Que risquent ces déserteurs quand et si ils reviennent, tant vis-à-vis de leur hiérarchie que sur le plan judiciaire? En effet, la désertion caractérisée constitue une infraction pénale. Savez-vous si ces militaires ont laissé leurs uniformes en Belgique ou non? Le fait que des soldats déserteurs ou non soient enrôlés dans la légion internationale ukrainienne présente-t-il des risques pour la Belgique, notamment le risque que la Belgique soit considérée par la Russie comme partie belligérante au conflit? La Défense a-t-elle déjà eu à faire face à des cas de désertion similaires et si oui, dans quel contexte? Quelles mesures ont-elles été mises en place, tant à la Défense qu'en dehors, pour que cela ne se reproduise plus?

Enfin, j'en viens à la réaction de la Défense et de l'OTAN. Il a été décidé la semaine dernière de renforcer la présence de l'OTAN à ses frontières orientales. Au niveau belge, une augmentation du budget de la Défense d'un milliard d'euros pour les trois prochaines années a été prévue, afin de renforcer la capacité de réaction de la Belgique. Je n'avais pas déposé de questions spécifiquement sur ce sujet, même si j'en ai beaucoup en tête. Mais j'ai cru comprendre que d'excellents collègues, notamment le collègue Verduyck, allaient en poser sur ce sujet. Je serai très attentif aux réponses que vous apporterez à ces questions.

01.03 Frieda Gijbels (N-VA): Mevrouw de minister, recent was er een schrijven van de universitaire ziekenhuizen met de vraag om zoveel mogelijk oorlogsslachtoffers uit Oekraïne op te vangen in het Militair Hospitaal, gelet op zijn expertise, de veiligheidsgaranties en het feit dat reguliere ziekenhuizen nog steeds inhaaloperaties ten gevolge van de covidcrisis uitvoeren.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken?

Hoeveel bedden zijn er beschikbaar in het Militair Hospitaal? Is het juist dat het er slechts iets meer dan 30 zijn?

Ook zou een aantal bedden ingenomen zijn door het Brugmannziekenhuis als revalidatiebed. Hoeveel zijn dat er precies? Is er bij de overeenkomst die indertijd werd gesloten, erin voorzien dat die bedden vrij kunnen worden gemaakt in geval van nood en calamiteiten? Hoe zit dat juist in elkaar?

Is het juist dat er nu een nieuw veldhospitaal van 5.000 m² in proefopstelling staat in Beverlo? Dat zou bemand kunnen worden door 200 personen aan medische staf. Er zijn echter slechts 70 personen ter beschikking. Is dat juist? Wil dat ook zeggen dat het nu op slechts een derde van de capaciteit kan draaien? Is het nu reeds inzetbaar? Wanneer zal het op volledige capaciteit kunnen draaien?

01.04 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, vandaag zijn het bangelijke tijden en wij zitten in een

heel hachelijke situatie. Ik kan u aanraden om de speech van Ronald Reagan uit 1964 – hij was toen nog geen president, ook al denken velen dat – "A Time for Choosing", waarmee hij Barry Goldwater als kandidaat-senator uit Californië steunde, te herbeluisteren. Hij was toen een bekend acteur en na jaren voor de Democraten te zijn opgekomen, steunde hij de Republikeinen. In die speech gaat het over de Koude Oorlog, over het conflict tussen de Verenigde Staten en Rusland. Hij betoogde daarin dat de Verenigde Staten nog nooit waren aangevallen, omdat ze sterk stonden en dat het alleen is door zich sterk te zetten dat men niet aangevallen wordt.

Het Westen heeft nood aan meer Ronald Reagans en moet meer duidelijke keuzes maken. Het Westen wordt aangevallen. Het gaat hier niet over een regionaal conflict. Het gaat over een invasie van Rusland in een prowesters land. Ik hoop dat u goed beseft wat er echt aan de hand is. Het is niet zomaar een fait divers in de buitenrand van het Europese continent op zoveel duizenden kilometers van Brussel. Het gaat over de confrontatie, zoals tijdens de Koude Oorlog, tussen enerzijds het Westen en anderzijds autocratieën, met autocraten zoals Poetin. Ik wil de boodschap van Ronald Reagan hier herhalen: het is alleen door ons sterk op te stellen, dat men ons niet zal aanvallen.

Europa is te zwak geworden en naïef geweest op het vlak van energieafhankelijkheid, voedselzekerheid, defensie-uitgaven en weerbaarheid. We hebben verschrikkelijke kemels van beslissingen genomen op het vlak van onder andere het vluchtelingenbeleid. Als we ons zwak opstellen, dan zullen autocraten en dictators ons aanvallen. Daar hoeft u niet aan te twijfelen, want het gaat niet zo goed met de democratie in de wereld. We leven in een zeer moeilijke wereld. Het is opnieuw een *time for choosing*, zoals Ronald Reagan het heel duidelijk zei. We moeten ons opnieuw schrap zetten en ons weerbaar opstellen.

U bent daar ook van overtuigd. Onze partij kan de positie van de Belgische regering inzake de NAVO en Oekraïne in grote lijnen steunen. Alleen zijn we er nog lang niet. Er zijn nog veel meer wapenleveringen aan Oekraïne nodig. Er is nog veel meer budget voor defensie nodig. 1 miljard euro is niet voldoende. De verhoging van de defensie-uitgaven naar 1,54 % van het bbp is onvoldoende. We moeten absoluut naar 2 % evolueren. Dat is geen fetisj of hebbedingetje, maar zal een eis worden in de nieuwe strategische visie van de NAVO. Op de NAVO-top in Madrid zal er in de tekst misschien zelfs sprake zijn van minstens 2 %.

Alle eisen zullen worden aangescherpt. Er zal meer worden verwacht en als *host nation* van het militaire commando, met het hoofdkwartier van de NAVO op ons grondgebied, moeten we een voorbeeldrol spelen. Wij moeten niet onderaan in de rangorde blijven hangen, als slechte leerling. Wij moeten een voorbeeldrol spelen en meer investeren in onze defensie. Ik roep u dan ook op om eindelijk die 2 % investeringen in Defensie te halen en alle steun te geven aan de Oekraïners.

Morgen zal de Oekraïense president Zelensky ons toespreken. Ik heb hierover navraag gedaan en alles is zo goed als rond. Ik heb begrepen dat de eerste secretaris van de ambassade hier nu al is om samen met de protocoldienst de laatste zaken te regelen. Ik hoop dat we allemaal aanwezig zullen kunnen zijn en er daarna een toespraak of reactie van de regering volgt waaruit blijkt dat er bijkomende wapenleveringen en sancties komen en dat we nog meer steun zullen bieden. Het gaat hier immers niet om een detail of om een regionaal conflictje, zoals men liet uitschijnen in *De zevende dag*. Ik wist niet wat ik hoorde. Het gaat om een invasie. Het vrije Westen wordt aangevallen door een autocraat uit het Kremlin. Iedereen die zich ooit heeft vergist in die autocraat, zou nu wel een mea culpa moeten slaan. Het was immers voorspeld, het zat eraan te komen, in 2014 al, en nog vele jaren voordien ook.

Wanneer zullen we bijkomende wapens leveren aan Oekraïne? Wanneer komt er bijkomende steun voor sancties tegen Rusland? Wanneer zullen we 2 % investeringen in Defensie halen?

01.05 Kattrin Jadin (MR): Monsieur le président, je vais tenter de ne pas être redondante par rapport aux questions de mes collègues sur le même sujet.

Madame la ministre, concernant l'accueil des blessés ukrainiens à l'Hôpital militaire, la Conférence des Hôpitaux académiques de Belgique vous a proposé à plusieurs reprises de libérer l'Hôpital militaire – utile notamment pour accueillir les blessés de guerre et les non-blessés qui nécessiteraient des traitements spécialisés. Le drame humanitaire qui se joue actuellement en Ukraine génère des milliers de blessés et de brûlés de guerre qui pourraient arriver dans notre pays. Il nous rappelle tout l'intérêt de disposer en Belgique d'un hôpital de crise à vocation suprarégionale et complémentaire aux hôpitaux civils qui sont demandeurs, avec une capacité de montée en puissance significative en cas de crise.

Madame la ministre, qu'en est-il de la demande formulée? L'Hôpital militaire peut-il libérer de la place pour l'accueil de blessés en provenance d'Ukraine? Un management de crise composé de professionnels de la gestion hospitalière incluant la Défense est-il envisageable? Quid de la reconstruction d'un hôpital de crise?

L'autre volet a trait au récent Sommet de l'OTAN jeudi dernier à Bruxelles, où il a été décidé de doubler à court terme la présence des forces armées à l'Est de l'Europe en réponse à l'agression russe en Ukraine. À moyen terme, la présence militaire devrait encore devenir plus importante. Bien que notre Défense ait déjà envoyé des militaires en Roumanie, j'imagine que la Belgique devra encore contribuer au renforcement militaire prévu par l'OTAN, ce qui peut motiver certains à rejoindre les rangs de la Défense aussi bien que démotiver d'autres à s'engager.

Madame la ministre, quelle sera l'implication belge dans l'augmentation des effectifs militaires en Europe de l'Est? Notre Défense est-elle prête à augmenter ses effectifs sur le terrain? Depuis le début de la guerre en Ukraine, le nombre de candidatures pour rejoindre la Défense a-t-il augmenté ou diminué?

01.06 Kris Verduyckt (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, er is al heel veel over dit vreselijke conflict gezegd. Ik stel ook vast dat iedereen zijn eigen conclusies trekt.

Ik werk in dit Parlement ook rond het thema energie en daar is iedereen het er ondertussen over eens dat de energieonafhankelijkheid heel belangrijk is. In dat debat is dus duidelijk geworden dat we onafhankelijk willen worden van het Russische gas.

In het veiligheidsdebat woedt natuurlijk een hele discussie over het defensiebudget en over het belang van ons militaire bondgenootschap met de NAVO. Ik ga deels akkoord met de verhoging van het budget. Ik denk wel dat het een fetisj is om te denken dat enkel meer geld de zaken zal oplossen. Als we namelijk de budgetten van de Europese legers met dat van Rusland vergelijken, zien we dat een verhoging van het budget het probleem wellicht niet zal oplossen.

Wat ook heel belangrijk is, is de discussie over ons NAVO-bondgenootschap. Het is heel duidelijk en belangrijk dat het bondgenootschap er vandaag is. Ik maak me echter wel zorgen over de uitspraken van Biden in Polen vorige week, toen hij het had over een regimewissel. Ik denk niet dat deze uitspraak een slip of the tongue was. Ik meen dat het een uitspraak was die duidt waar het de Verenigde Staten om te doen is. We moeten dan ook beseffen dat we op die manier nog ver verwijderd zijn van enige vorm de-escalatie. Voor mij bewijst dat ook nogmaals dat het belangrijk is om een sterke Europese pijler in de NAVO te hebben aangezien het conflict vandaag op ons continent plaatsvindt. Ik heb al eerder gezegd dat we niet op dezelfde manier in dat conflict staan als de Verenigde Staten, die veel minder last hebben van de energiecrisis, de vluchtelingen en de nucleaire dreiging.

Ik vrees dat we dus, hoe afschuwelijk het idee ook mag zijn, op een bepaald moment wel zullen moeten praten of onderhandelen met de autocraat Poetin. Als ik de heer Zelensky beluister, hoor ik in zijn toespraken dat er wel een zekere bereidheid is om zijn land niet zomaar op te geven voor een nieuwe Koude Oorlog.

We zullen dus zien hoe het verder evolueert. Ik volg het idee dat het niet goed gaat met de democratie in de wereld. Het moet echter heel duidelijk zijn dat we geen belang hebben bij een lange, vernietigende oorlog als deze.

Ik heb een paar vragen, mevrouw de minister, over de concrete gevolgen van dit conflict voor ons land.

Ten eerste, er werd 1 miljard euro extra aangekondigd op de NAVO-top vorige week. Hoe moet ik dat lezen, mevrouw de minister? Is dat extra geld? Is dat een versnelde inzet van geld waarin reeds voorzien was? Waar gaat dit nu naartoe? Wat zijn volgens u de prioriteiten als we dat 1 miljard euro extra moeten inzetten? Graag kreeg ik meer toelichting daarbij.

De tweede vraag betreft de 300 militairen die we inzetten in Roemenië. Kunt u toelichting geven bij de rotatie, de plannen en de middelen die daarvoor worden uitgetrokken?

01.07 Christophe Lacroix (PS): Madame la ministre, le 17 mars, une grande partie de cette assemblée a adopté une résolution extrêmement forte qui condamnait l'agression russe en Ukraine. De manière structurelle et bien avant ce conflit sur le continent européen, vous aviez pris des initiatives concrètes sur les

plans humain, matériel et budgétaire afin de remettre la Défense en état de marche, après des années sans vision claire, en l'absence de recherche d'une synergie européenne et, surtout, parce qu'elle fut marquée par des coupes claires. L'accroissement des moyens budgétaires à destination de la Défense doit, selon votre plan STAR, ainsi atteindre 1,54 % du PIB pour 2030. Il faut évidemment tirer les leçons du passé, en gardant à l'esprit que des décisions doivent encore être prises. Comment va-t-on utiliser de manière optimale les moyens additionnels au regard de nos besoins véritables? À quelle fin et selon quelle synergie? Ce sont des questions que vous vous êtes vous-même posées. Faire plus, c'est bien; faire mieux, c'est encore mieux!

Face à cette agression militaire inacceptable qui cause chaque jour plus de morts civils et de réfugiés, nous devons évidemment prendre des mesures additionnelles sans tomber dans certains fétichismes, dont celui du chiffre. J'ai connu cela quand j'étais ministre du Budget à la Région wallonne: il fallait faire des économies à concurrence de tant, sans se soucier d'en connaître l'objet. Pour certains, il fallait du linéaire partout. Bien entendu, ce n'est pas ainsi que l'on gère un département, si on tient à le faire avec bon sens. C'est ainsi que le gouvernement a décidé de débloquer un milliard d'euros supplémentaire, afin d'améliorer encore la réactivité et l'efficacité opérationnelle de notre armée.

Madame la ministre, pouvez-vous nous faire le point sur l'engagement militaire belge au sein de l'OTAN, tant en Estonie qu'en Roumanie, mais aussi dans l'Union européenne, dans le cadre de l'agression de l'Ukraine? Quid du soutien matériel fourni à celle-ci par notre pays, tant sur le plan humanitaire que militaire? D'un point de vue humain, matériel, mais également budgétaire, quelles sont vos lignes de force pour les prochains mois, à la suite du sommet européen de l'OTAN, et alors que l'Union européenne s'est enfin dotée d'une Boussole stratégique?

01.08 Steven Creyelman (VB): Mevrouw de minister, als reactie op de Russische agressie tegen Oekraïne heeft de NAVO na afloop van de top in Brussel bevestigd dat de oostgrenzen van het bondgenootschap zouden worden versterkt. Het zou gaan om een verdubbeling van onze *battle groups* in Oost-Europa. Naast de troepen die reeds gestationeerd zijn in bijvoorbeeld de Baltische landen en Polen, zou er een viertal bijkomen in Bulgarije, Roemenië, Hongarije en Slowakije. De langetermijnstrategie van het bondgenootschap legt zich toe op een structurele versterking van de NAVO-aanwezigheid in Oost-Europa. We gaan wellicht naar een permanente plaatsing van troepen in die landen, durf ik te stellen. De NAVO zou ook meer vliegtuigen, raketssystemen en schepen zenden en in cyberveiligheid investeren. De NAVO-landen zouden ook meer financiële en humanitaire steun voor Oekraïne leveren en de militaire bijdrage aan het land verder opschroeven. Het zou bijvoorbeeld gaan over bescherming tegen chemische, biologische en/of nucleaire wapens.

Wat zouden de militaire kosten bedragen voor het bondgenootschap van een permanente stationering van NAVO-gevechtsgroepen in Oost-Europa?

Hebt u al zicht op het budget en de kosten voor de NAVO, en meer specifiek voor ons land, waarmee onder andere de humanitaire steun zal worden gefinancierd?

Hoe staat het met de bijdrage van ons land in de versterking van onze oostgrenzen? Wat zouden de kosten voor Defensie bedragen?

01.09 Ludvine Dedonder, ministre: Monsieur le président, la réponse sera longue.

Over de eerste en recente ontwikkelingen, de standpunten en initiatieven van de Belgische regering, de Europese Unie en de NAVO inzake het conflict in Oekraïne kan ik het volgende meegeven.

De aanval van de Russische president Poetin op Oekraïne heeft duidelijk gemaakt dat de waarden waarop de Europese veiligheid is gebaseerd, niet langer een waarborg vormen voor het vreedzaam oplossen van conflicten. De Russische houding werd dan ook wereldwijd veroordeeld. België steunt die veroordeling en staat ook achter het recht van Oekraïne om zijn soevereiniteit en de integriteit van zijn grondgebied te verdedigen.

De Europese Unie zal verdere politieke, financiële, materiële en humanitaire steun verlenen aan Oekraïne en heeft ook sancties opgelegd aan Rusland en aan zij die de oorlog ondersteunen. De European Peace Facility speelt een belangrijke rol in het faciliteren van die steun van de verschillende lidstaten. Ook Defensie ondersteunt Oekraïne via dat mechanisme, zowel met wapens en munitie als met humanitaire hulp.

De dreigementen van president Poetin hebben de NAVO-bondgenoten dichter bij elkaar gebracht. Op korte termijn hebben de NAVO en haar partners de nodige maatregelen getroffen om de afschrikkingshouding tegenover Rusland te versterken en de veiligheid van het grondgebied van de alliantie te verzekeren. De boodschap aan president Poetin is duidelijk. De NAVO is geen betrokken partij in de oorlog, maar een aanval op één van de bondgenoten zal worden gezien als een aanval op allen. Om de defensieve capaciteit van de NAVO te tonen, zijn bijkomende troepen ontplooid op de oostelijke flank.

Le 24 février, le commandant suprême des forces alliées en Europe (SACEUR) a demandé et obtenu l'autorisation d'activer les *graduated response plans* aboutissant à l'activation du volet "Land" de la *Very High Readiness Joint Task Force* (VJTF) de l'OTAN le lendemain.

Le 26 février, le bataillon "fer de lance" français a été activé.

De Belgische landbijdrage aan de VJTF betreft een eskadron samengesteld uit het bataljon 1/3 Lanciers, het 4^e bataljon logistiek en het 23^e medische bataljon, dat ingezet wordt bij het Frans bataljon in Roemenië. Dit bataljon wordt gevormd uit het Franse 27^e bataillon de Chasseurs Alpins en maakt deel uit van de Frans-Duitse brigade.

La mission du bataillon est d'être présent sur les flancs de l'OTAN en tant qu'élément de dissuasion jusqu'à ce qu'un détachement dans le cadre des *enhanced Vigilance Activities* soit installé et opérationnel. De ce fait, la durée du déploiement du détachement belge n'est pas encore définitivement fixée, mais est estimée à quelques mois. Le détachement doit également être prêt à passer à la défense du territoire de l'OTAN si nécessaire.

In een eerste fase zijn op 1 maart vier liaisonofficieren vertrokken naar Istres om het Franse bataljon te vervoegen. Deze zijn op 3 maart als eerste Belgische elementen in Constanta aangekomen.

Dans une seconde phase, une partie du matériel a été déployée par la route pour arriver sur place le 5 mars après un trajet de plus de 2 500 kilomètres dans des conditions hivernales. En parallèle, 25 militaires de l'*advance party* ont été mis en place par avion.

Het gros van de Belgische troepen is ingevlogen op 8 maart, terwijl het resterend deel van het materieel over de weg vervoerd is en aankwam op 9 maart.

Le déploiement du *National Support Element* se fera plus tard lorsque la France aura pris la décision d'ouvrir son élément d'appui logistique international. À présent, le détachement belge est complètement installé et est intégré au sein du bataillon français.

Het bataljon staat onder operationele controle van de NAVO.

S'agissant précisément de notre présence en Estonie, la Belgique a déployé un groupe de 74 personnes pour effectuer et appuyer la *enhanced Air Policy Mission* dans l'espace aérien au-dessus des pays baltes. Toujours à propos du renforcement militaire prévu par l'OTAN sur le flanc est de son territoire, le bataillon de la VJTF actuellement déployé en Roumanie sera, au cours des prochains mois, remplacé par d'autres troupes fournies par les Alliés, ceci afin de pouvoir être maintenu en réserve et, le cas échéant, être prêt à exécuter d'autres tâches.

Avec les moyens déployés sur le flanc est et les autres moyens disponibles au sein de l'OTAN, SACEUR estime qu'il dispose de suffisamment de moyens pour assurer la dissuasion souhaitée à moyen terme. Pour la Belgique, cela signifie qu'aucune contribution supplémentaire à l'OTAN n'est nécessaire en ce moment.

Een toekomstige ondersteuning van de *battle group* is een van de mogelijke opties. Elke toekomstige operationele inzet wordt sowieso in een specifiek dossier aan de ministerraad voorgelegd.

Er werd nog geen kostenraming opgemaakt voor een eventuele permanente stationering van NAVO-gevechtstroepen in Oost-Europa, aangezien er nog geen beslissing in die richting werd genomen. Momenteel staat een meer permanente ondersteuningscapaciteit in de vorm van loodsen en depots wel ter discussie. Er werden nog geen bedragen kenbaar gemaakt voor de financiële en humanitaire steun voor de NAVO in het algemeen noch voor België in het bijzonder.

En ce qui concerne les actions pour lutter contre l'escalade du conflit, selon vos questions appuyant des demandes pour obtenir des retours des récents sommets de l'Union européenne et de l'OTAN, comme je l'ai déjà dit et le répète depuis le début de la crise, le gouvernement fédéral belge a toujours opté pour une position de médiation, de négociation et de désescalade. Ces trois modes d'action restent préférables à toute action d'escalade. Cette position a également été défendue lors du dernier sommet de l'OTAN.

La Belgique soutient toutes les décisions prises à cette occasion par les États membres. L'image d'unité entre les alliés s'est montrée centrale durant le sommet. Plusieurs positions y ont été actées. Il en ressort la demande de mettre un terme immédiat à la guerre et de procéder à un retrait complet, une position affirmée contre la guerre de propagande russe, une position pour de possibles nouvelles sanctions et une position appelant à la négociation.

L'appui à l'Ukraine se fait sous forme bilatérale, ce qui semble être la meilleure façon aujourd'hui d'éviter une escalade dans le conflit. Les Nations se sont mises d'accord pour étudier l'établissement de lignes rouges et pour réagir fermement au cas où elles seraient dépassées par la Russie.

Certains changements récents de l'environnement de sécurité seront intégrés dans le nouveau concept stratégique de l'OTAN.

La question de la position de la Chine dans le conflit en cours a également été abordée, notamment son appel à la médiation, mais aussi son absence de condamnation de l'invasion menée par la Russie. La demande lui a été formulée de s'engager à soutenir les principes de l'ordre international tels que la souveraineté et l'intégrité territoriale.

En avril, aura lieu une nouvelle réunion pour discuter des actions plus concrètes à entreprendre dans le cadre du soutien économique ou humanitaire des pays membres de l'OTAN. L'Union européenne a, quant à elle, décrit sa vision politico-stratégique dans le domaine de la sécurité et de la défense dans la boussole stratégique qui vient d'être adoptée par le Conseil européen le 24 mars dernier. L'Union européenne a sa propre politique de sécurité et de défense commune (PSDC) qui s'inscrit dans sa politique étrangère et de sécurité commune. Dans ce cadre la bonne coopération et la concertation sont toujours recherchées avec l'ensemble de nos alliés de l'OTAN.

Wat de leveringen van Defensie aan Oekraïne betreft, verklaarden de autoriteiten dankbaar te zijn voor de geleverde steun. Zij blijven weliswaar oproepen tot levering van wapens en humanitaire hulp. Elke aanvraag wordt door Defensie geanalyseerd en beantwoord. Voor wat de wapenleveringen betreft, zullen er geen details worden gegeven in deze commissie, gezien het open karakter van dit debat. De nodige duiding werd meermaals gegeven achter gesloten deuren, binnen de commissie voor de Opvolging van de Buitenlandse Zendingen, en zal binnenkort nog verder worden toegelicht in de commissie voor Legeraankopen en -verkoop, die gepland staat op 20 april.

Defensie kan zich evenmin uitspreken over de strategische voorraad van de federale politie. Voor het materieel dat ter beschikking werd gesteld, zal een aanvraag worden ingediend om via de European Peace Facility te worden terugbetaald. Een deel van de bewapening werd reeds opnieuw aangekocht.

J'en viens maintenant aux questions relatives aux moyens supplémentaires alloués à la Défense d'ici à la fin de la législature dans le cadre des événements actuels.

De extra middelen van 1 miljard euro die de regering toekent, laten Defensie toe om op korte termijn de inzetbaarheid of de *readiness* te verhogen en het zijn hoofdzakelijk werkingsmiddelen. De prioriteiten zijn de verhoging van de voorrademunitie en van de beschikbare capaciteit. De overige middelen laten Defensie toe om in de domeinen infrastructuur, gevechtssuitrusting, CIS en cyber specifieke noden aan te kopen, zoals *power supplies*, optische middelen en bijkomende beveiliging voor het netwerk en de communicatiesystemen.

Ce *boost* budgétaires accordé par le gouvernement doit permettre de renforcer notre niveau de réactivité et d'engagement. Il était également important d'améliorer rapidement les conditions de fonctionnement de notre département. Ces moyens supplémentaires constituent une augmentation importante aux moyens substantiels de près de un milliard déjà engrangés depuis le début de cette législature, hors plan STAR.

Het regeerakkoord vermeldt dat de regering zal onderzoeken hoe ze een groeipad kan uittekenen om onze Defensie-inspanning tegen 2030 opnieuw af te stemmen op de Europese niet-nucleaire NAVO-bondgenoten. We dienen ons bijgevolg niet te spiegelen aan andere landen. Indien het gemiddelde van de Europese partners zou stijgen, zal de regering nagaan welke stappen ondernomen kunnen worden. Het is alleszins niet de bedoeling om bepaalde uitgaven in de Grondwet te verankeren. Om de Defensie-uitgaven buiten de begroting te houden, is principe een goedkeuring van de Europese Commissie nodig, die er op de dag van vandaag niet is.

Concernant la gestion de la crise de réfugiés en Belgique, vous savez que la Défense soutient les autorités fédérales et fédérées compétentes dans le cadre d'un effort coordonné. Comme ce fut le cas pour la crise du covid et les inondations de 2021, la Défense participe activement à la concertation avec tous les niveaux de pouvoir, et ce, afin d'optimiser la contribution demandée.

L'état-major de la Défense analyse les demandes de soutien émises afin d'allouer les capacités disponibles ainsi que celles issues de la réserve stratégique. Compte tenu du contexte actuel, des engagements opérationnels à l'intérieur et à l'extérieur du pays ainsi que de la mise en condition accrue des moyens de la Défense, les capacités de soutien disponibles sont limitées.

L'analyse de la mise à disposition d'infrastructures militaires est effectuée régulièrement et dans les détails avec Fedasil et la Croix-Rouge, depuis plusieurs mois. Dans ce contexte, la Défense fournit déjà une contribution considérable en matière d'infrastructures militaires et poursuit, par exemple, l'effort consenti pour augmenter la capacité d'accueil du site ouvert à Glons. La Défense apporte également son soutien dans le cadre de B-FAST ainsi que pour l'accueil des blessés et des grands brûlés.

J'en arrive ainsi aux questions relatives au rôle de l'hôpital militaire dans le cadre de la crise actuelle. L'hôpital militaire n'est pas un hôpital général, mais une capacité avec, d'une part, un certain nombre de services à usage militaire spécifique comme, par exemple, la sélection médicale des recrues et, d'autre part, un certain nombre de services accessibles aux patients civils, comme le centre des grands brûlés ou le caisson hyperbare.

In het kader van de opvang van Oekraïense oorlogsslachtoffers werkt Defensie nauw samen met de FOD Volksgezondheid en de federale gezondheidsinspecteurs. Daarbij worden de capaciteiten van het Militair Hospitaal nauwkeurig geschetst en de rol van het Militair Hospitaal zal zich beperken tot die capaciteiten waarvoor de kwaliteit van de zorgverstrekking gegarandeerd is. Concreet gaat het over de opname van mogelijk zwaar verbrande slachtoffers. Voor andere slachtoffers is kwaliteitsvolle zorg beschikbaar in andere ziekenhuizen.

L'Hôpital militaire dispose actuellement de 25 lits pour accueillir des patients brûlés, soit 7 lits *high care* et 18 lits *medium care*.

De bezetting van de bedden van het brandwondencentrum evolueert in de tijd. Het Militair Hospitaal beschikt niet over traumabedden buiten die in het brandwondencentrum.

Jusqu'au 28 mars, aucune demande d'admission pour un blessé en provenance d'Ukraine n'a été faite à l'hôpital militaire. À la demande du SPF Santé publique et dans un souci de coordination et d'une meilleure traçabilité des patients, l'hôpital militaire assurera l'enregistrement et la stabilisation des patients ukrainiens si ceux-ci devaient arriver en Belgique. Le transport éventuel entre un aéroport en Belgique et l'hôpital militaire sera effectué par la Défense.

Sur les 150 lits proposés par la Belgique, dont 30 lits 'soins intensifs', la moitié pourrait être occupée, au sein de l'hôpital militaire, par des patients ukrainiens brûlés. Au niveau national, la régulation des patients serait, le cas échéant, organisée par le SPF Santé publique.

De adviezen van de Raad van de Universitaire Ziekenhuizen van België gaan voorbij aan de huidige realiteit in het Militair Hospitaal. Het Militair Hospitaal kan geen andere behandelingen verstrekken dan die die ik eerder heb vermeld. Hiervoor ontbreken de nodige hospitaalafdelingen.

Het Universitair Verplegingscentrum Brugmann gebruikt een deel van de infrastructuur van het Militair Hospitaal. De samenwerking verloopt vlot. De afdeling die het Universitair Verplegingscentrum Brugmann in de gebouwen van het Militair Hospitaal uitbaat, staat in voor belangrijke zorgen voor een deel van de

Belgische bevolking.

L'hôpital militaire met à disposition, dans le cadre d'interventions médicales d'urgence, un service mobile d'urgence et de réanimation capable d'intervenir dans des incidents ou des catastrophes impliquant un risque de contamination chimique, biologique, radiologique ou nucléaire.

En ce qui concerne le rôle spécifique du futur *hub* médical en cas de crise, il est notamment envisagé de disposer d'une cellule *crisis preparedness and disaster response*, ainsi que de différents espaces polyvalents utilisables selon le type d'incident. L'étude de ce projet sera réalisée via une mission de consultance qui a commencé le 14 mars. Les résultats de cette étude sont attendus pour la fin de l'année.

J'en viens aux questions qui portent sur les militaires qui ont quitté la Défense pour se rendre en Ukraine. Actuellement, la Défense a connaissance de deux cas de militaires ayant quitté la Défense pour se rendre sur le territoire ukrainien. Le premier cas est celui d'un militaire qui se trouvait déjà en Pologne lorsqu'il a informé son chef de corps de son projet de rejoindre la légion internationale ukrainienne. Ce militaire fait actuellement l'objet d'une procédure de démission vu que la période d'absence illégale et de désertion est dépassée depuis le 28 mars. Le second cas est un militaire qui a demandé et obtenu la résiliation de son engagement le 12 mars. Sa demande a été introduite à partir du territoire belge. Il se serait toutefois arrêté en Pologne où il travaillerait pour une ONG.

À part ces deux cas, la Défense n'est actuellement pas au courant d'autres militaires belges ayant manifesté leur intention de partir en Ukraine.

D'un point de vue disciplinaire, le fait de se mettre au service des forces armées d'une nation étrangère constitue une violation des devoirs de loyauté et de fidélité qui s'imposent aux militaires belges, notamment au travers du serment qu'ils ont prêté. Une telle action est constitutive d'une infraction disciplinaire susceptible d'être sanctionnée. Aussi, conformément à la législation existante, les militaires ne peuvent s'absenter du service sans autorisation ou justification. Étant donné que le militaire ne peut obtenir aucun congé sous aucune forme que ce soit ou aucun retrait temporaire d'emploi en vue d'aller se battre au profit de forces armées étrangères, le militaire concerné sera, dès prise de connaissance de son départ, placé en absence illégale.

Après un délai de 21 jours, il est réputé déserteur et son engagement est résilié d'office. La désertion et l'insubordination sont des infractions pénales susceptibles de poursuites judiciaires. Sur base des informations en notre possession, les militaires concernés ont laissé leur uniforme en Belgique.

Conformément au droit international, en particulier les conventions de Genève de 1949, le fait que des militaires belges déserteurs ou démissionnaires soient devenus membres des forces armées ukrainiennes ne rend pas la Belgique belligérante dans ce conflit entre l'Ukraine et la Russie.

La Défense n'a pas connaissance de cas similaires par le passé.

Il n'existe aucun cadre légal autorisant les militaires belges à aller combattre dans d'autres forces armées.

Dans les directives internes des 24 février 2022 et 3 mars 2022, le Chef de la Défense a lancé un appel particulier au personnel pour ne pas se laisser entraîner par ses émotions et la rhétorique. Il a rappelé qu'une participation au combat en tant que militaire pourrait entraîner des conséquences très lourdes.

Le militaire du cadre de réserve est soumis aux mêmes devoirs de loyauté et de fidélité ainsi qu'aux mêmes dispositions qui sont d'application pour le militaire du cadre actif. Il ne peut donc pas rejoindre l'Ukraine en tant que volontaire. Il subira les mêmes conséquences que le militaire du cadre actif, notamment des mesures disciplinaires et statutaires.

S'agissant des recrutements au sein du département dans le contexte actuel, depuis le début de la guerre en Ukraine, on constate effectivement une légère augmentation des inscriptions. Cependant, l'effet est trop faible pour pouvoir conclure que la situation géopolitique a une influence importante sur ces inscriptions. Il n'y a pas non plus d'effet "Ukraine" remarquable sur les démissions.

Je vous remercie de votre attention.

01.10 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, dank u voor uw omstandige antwoord op de vele terechte vragen, maar voor een aantal vragen blijven wij toch nog op onze honger.

U zegt dat wij ons wat de defensie-uitgaven betreft niet aan de partnerlanden moeten spiegelen. Ze zullen dat bij de partnerlanden en de NAVO graag horen. Hoe krijgt u het daar nog uitgelegd dat wij al jaren achterophinken en nu nog altijd, ondanks de bijkomende investeringen? Dat zorgt er alleen maar voor dat wij hekkensluisen zullen blijven. Ik weet niet hoe wij dat nog aan onze partnerlanden uitgelegd krijgen.

Voor ons is het absoluut noodzakelijk om extra in te zetten op collectieve verdediging. Het Vlaams Belang heeft ook altijd gepleit voor een heroriëntering van onze buitenlandse operaties en onze buitenlandse focus. Ik hoop dat wij alsnog in die richting zullen blijven evolueren.

Het budget alleen zal het niet maken, heb ik hier horen zeggen. Dat klopt. Het zal vooral afhangen van de keuzes die met dat budget zullen worden gemaakt, maar zonder budget zal het sowieso niet lukken. Daarom kijken wij uit naar de programmeringswet die binnenkort eindelijk, na een lange aankondiging, zal worden voorgesteld. Doordachte keuzes, zodat wij voorbereid zijn op de defensie van de toekomst en de uitdagingen van de toekomst, staan voor ons voorop. Onbewapende drones horen daar voor ons niet bij.

Voorts blijft het zaak om samen met uw collega van Buitenlandse Zaken die diplomatieke opening waar het kan te blijven nastreven. Ik heb dat gisteren ook gezegd in het debat in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen. Enige terughoudendheid namens de NAVO lijkt ons inderdaad niet dom te zijn. Dat hebt u ook bevestigd. Als we daarin meestappen is het einde zoek. Ondoordachte en domme uitspraken door verantwoordelijke wereldleiders die olie op het vuur gooien, zijn voor ons absoluut te vermijden. Op dat vlak hebben wij geen goede beurt gemaakt in de afgelopen dagen.

01.11 Frieda Gijbels (N-VA): Mevrouw de minister, ik ben enigszins teleurgesteld over uw antwoord over het Militair Hospitaal. Ik begrijp dat er maar een vijftigtal slachtoffers, bovendien enkel mensen met brandwonden, zal kunnen worden opgevangen, terwijl er meer dan 100 bedden worden ingenomen door het Brugmannziekenhuis. Ik vind dat een spijtige zaak. Het is begrijpelijk dat er in tijden van vrede wordt gezocht naar optimale inzet van het aantal bedden, maar in oorlogstijden vind ik wel dat die bedden snel moeten worden vrijgemaakt.

Ik hoor ook dat u zegt dat er onvoldoende personeel is om uitgebreidere zorg te kunnen toedienen, maar dat doet vragen rijzen bij de recente aankoop van dat grote veldhospitaal. Hoe zal dat dan worden bemand? Zullen daar dan wel diverse trauma's kunnen worden opgevangen? Op welke manier? Het is goed dat het veldhospitaal er komt, maar dat moet dan wel kunnen worden bemand.

01.12 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, ik begrijp dat u bepaalde informatie niet kunt verschaffen tijdens een openbare zitting en daar heb ik alle respect voor.

Enerzijds is er het crisisbeheer op dit moment. Sommige dingen zou ik persoonlijk anders hebben aangepakt, met name op het vlak van vluchtelingenopvang. Andere aspecten steun ik, bijvoorbeeld het feit dat onze troepen meteen in Roemenië werden ingezet en de verlenging van de operatie in Estland, waarmee wij tonen dat we ons schrap zetten. Ik steun ook onze wapenleveringen.

Ondanks het feit dat u bijkomende budgettaire inspanningen doet, wat goed is, begrijp ik niet goed dat u zegt dat u naar het gemiddelde kijkt van de niet-nucleaire NAVO-landen in Europa, omdat ik denk dat we dan ongeveer bij die 2 % uitkomen. U zult dus wel degelijk bijkomende middelen moeten voorzien. Daar moet u uw partners van proberen te overtuigen. Als men dat gemiddelde berekent voor alle landen behalve Frankrijk, dan zitten we in 2030 misschien zelfs boven die 2 %.

Daar ben ik het helemaal mee eens. Alles evolueert zo snel dat het politiek onverdedigbaar is om zich niet achter die 2 % te scharen. We moeten dus 2 % van ons bbp aan onze defensie uitgeven, ook omdat de druk van de VS en de andere partners op België om onze belofte na te komen verder zal toenemen. In het kader van de NAVO-top in Madrid en het nieuw Strategisch Concept zullen er nog veel verbintenissen bij komen. België zou beter de knop omdraaien en gewoon voor die 2 % kiezen. Men kan daar immers op geen enkele manier aan ontkomen. Ik begrijp het politieke verhaal over wie dat geld vraagt, namelijk het kabinet van de premier of uw kabinet, want daarover zullen grote onderhandelingen worden gevoerd, waarbij men zal zeggen dat de PS al veel geld heeft gekregen. Die 2 % is nu echter gewoon een prioriteit. *Time for choosing*. Kies voor extra wapenleveringen, voor meer steun aan Oekraïne en meer sancties voor Rusland. Kies nu

eindelijk definitief voor die 2 % voor onze defensie.

Onze resolutie is ingediend. Ik hoop dat wij het wetgevende werk daarover kunnen aanvatten en de discussies met de parlementsleden starten.

01.13 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, niet alle vragen zijn al beantwoord, zeker niet die over het verdere verloop in Roemenië, wat ik deels kan begrijpen. U verklaart dat de NAVO-bondgenoten meer naar elkaar toe zijn gegroeid door deze conflictsituatie. Dat is logisch en een goede zaak. U verklaart terecht dat we naast elkaar staan voor het geval de oorlog zich uitbreidt naar NAVO-gebied. Laat ons hopen dat dit absoluut niet gebeurt en dat we het bij de huidige collectieve verdediging rond het conflictgebied kunnen houden.

Volgens het Vlaams Belang is het absoluut noodzakelijk dat ons land zijn bijdrage aan de NAVO levert. Tot voor anderhalve maand zei de heer Dewinter echter dat we de NAVO moesten verlaten en zei de partijvoorzitter dat Vlaams Belang heel kritisch staat tegenover de NAVO en enkel loyaal is tot er een Europees alternatief komt. Vandaag luidt het dat het beschamend is dat België niet voldoet aan de gevraagde bijdrage. Laat me duidelijk zijn, als ik pleit voor een sterke Europese pijler, dan is dat wel degelijk in de NAVO. Men pleit vandaag zowel voor meer wapens als voor meer budget voor Defensie. Dat is begrijpelijk, maar we moeten natuurlijk ook verder kijken.

Misschien is dit geen boodschap om in de commissie voor Landsverdediging te geven, maar er moet straks ook een oplossing komen en die oplossing zal toch bestaan uit onderhandelingen. Ik ben er sterk van overtuigd dat Europa daarin de lead zal moeten nemen, omdat het op ons continent gebeurt en wij de directe gevolgen ondervinden van dit vreselijke conflict.

De **voorzitter**: Mijnheer Verduyckt, er is bij iedereen voortschrijdend inzicht.

01.14 Christophe Lacroix (PS): Monsieur le président, madame la ministre, merci beaucoup pour vos réponses, qui sont vraiment complètes et rigoureuses.

Vous indiquez que l'Europe est au centre des décisions. Je crois effectivement que, déjà à travers l'épreuve de la pandémie, on a vu que sans l'Europe, nous ne serions nulle part. Ici aussi, l'Union européenne et l'Europe de la défense, la Boussole stratégique, l'OTAN, sont vraiment des éléments indispensables pour assurer la sécurité de nos concitoyens et avoir une vision européenne au sein de l'OTAN. Partager des valeurs européennes et défendre les intérêts européens au sein de l'OTAN me semble être, comme vous l'avez appelé vous-même, quelque chose de significatif.

Vous avez expliqué les fameuses lignes rouges, qu'on attend, à savoir quelles sont les lignes rouges fixées par l'Union européenne, par l'OTAN, que la Russie ne devra pas franchir.

En ce qui concerne tout ce que vous avez mis en place avec l'armée, je voudrais quand même saluer ce qui a été mis en place. Je m'étonne quand même d'entendre toujours les mêmes critiques concernant l'hôpital militaire, ou concernant le fait que vous n'auriez pas octroyé suffisamment de moyens ou de disponibilités au service médical pour agir.

Mais ceux qui parlent aujourd'hui sont ceux qui voulaient la mort du service médical militaire. Ce sont ceux qui voulaient faire fermer l'hôpital militaire il y a quelques années, quand ils étaient au pouvoir. À un moment donné, il faut quand même être un peu cohérent. Je trouve même qu'ils allaient jusqu'à ôter de la Vision stratégique de l'armée le rôle de la Composante médicale. Vous, vous en avez fait une composante. Eux, ils voulaient la mettre de côté. Et pour les missions militaires à l'étranger, ils réfléchissaient même à externaliser l'accompagnement médical.

Je crois que, dans un moment historique comme celui que nous traversons, il faut arrêter, bien sûr, les polémiques, mais il faut arrêter de raconter toute une série de carabistouilles. Et il faut savoir assumer ses responsabilités et ses propres erreurs.

01.15 Steven Creyelman (VB): Ik blijf mij verbazen over de obsessie van collega's met onze partij en het cherrypickinggehalte in wat ze veronderstellen dat wij zeggen, maar dat volledig terzijde.

Mevrouw de minister, u zegt dat er nog geen ramingen zijn met betrekking tot het budget voor de versterking

van onze oostgrenzen in NAVO-verband, omdat er nog geen beslissingen zijn genomen. Ik kan me niet voorstellen dat ons land die verantwoordelijk van zich af zou schuiven. In uw plaats zou ik toch al beginnen te rekenen, zodat u weet welk budget er nodig is. Er is sprake van een investering van 1,54 % van het bbp tegen 2030 en die fameuze 1 miljard euro tijdens de komende jaren. Die 1 miljard euro moet dienen om u wat ademruimte te geven om de operaties uit te voeren.

We stellen echter vast dat, door de aanwezigheid van ons legerpersoneel bij de huidige operaties, bijvoorbeeld in de Baltische staten en in Roemenië, naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne, dat bedrag van 1 miljard euro ook al onder druk staat. We zullen, zoals u zelf al aanhaalde, selectiever moeten worden in onze deelnames aan operaties, ofwel zult u, als we als land op militair vlak serieus genomen willen worden, en indien we onze verantwoordelijk willen blijven opnemen, geen genoeg kunnen nemen met die 1,54 % tegen 2030. Zeker als we onze oostgrenzen willen versterken, zult u op tafel moet kloppen. Er zullen meer middelen voor Defensie nodig zijn. Zonder middelen zult u weinig kunnen beginnen. De actualiteit toont aan dat het absoluut nodig is dat we meer investeren in Defensie, tenzij u de ambitie hebt om in de ranglijst van de niet-nucleaire bondgenoten de op twee na slechtste leerling van de klas te blijven. Ik kan me echter niet voorstellen dat dit uw bedoeling of ambitie is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De plannen voor de Cybercomponent en de rekrutering van personeel" (55024791C)

02 Question de Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Les projets pour la composante Cyber et le recrutement de personnel" (55024791C)

02.01 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, u hebt in uw beleidsplan aangekondigd dat u werkt aan een eigen cybercomponent om België voor te bereiden op de hybride oorlogsvoering van de toekomst. Dat dit niet overbodig is, zien we vandaag in berichten waarin vermeld wordt dat EU-instituten, en zonder twijfel ook de Belgische instituten, niet goed voorbereid zijn op de groeiende cyberdreiging.

We mochten dat onlangs ervaren met onze eigen Defensieservers, de servers van Binnenlandse Zaken en andere.

Om de Belgische cybercapaciteit te ontwikkelen, hebt u extra middelen vrijgemaakt. Financiering is daarbij absoluut noodzakelijk, maar uiteraard niet de enige voorwaarde voor een geloofwaardige cybercomponent. U zult die dienst ook moeten bevolken met bekwaam en gedreven IT-personeel. De vraag is hoe u die mensen zult aanwerven, gezien de grote loonsverschillen in vergelijking met de privésector, waar die profielen zeer gewild zijn.

Ook over de manier van rekruteren, rijzen pertinente vragen. Als men dit via Selor zal doen, kunnen we wel mensen aanwerven met de juiste diplomaverreisten, maar misschien niet met de juiste vaardigheden. Het kan namelijk perfect dat men als *ethical hacker* geen masterdiploma heeft, maar wel de juiste kennis, vaardigheden en motivatie.

Hoe zal Defensie precies rekruteren? Welke criteria worden vooropgesteld? Welke procedure wordt gevolgd? Via welke kanalen wordt er gerekruteerd?

Hoe zult u IT-profielen overtuigen om voor Defensie te werken? Hoe staat het precies met de bezoldiging? Hoe zult u de concurrentie met de privésector aangaan?

Overweegt u om flexibeler te rekruteren en de starre vereisten van een masterdiploma te laten vallen? Overweegt u dus te rekruteren op basis van competenties in plaats van een diploma?

Is het ook een idee om hackmarathons te organiseren, zoals in de Verenigde Staten gebeurt, om de juiste profielen te lokken? Omwille van de uitdaging zou het kunnen dat daar mensen met de juiste vaardigheden op afkomen.

Op die manier kunnen wij de lacunes in onze cyberbeveiliging opvullen, in combinatie met de aanwerving van cyberpersoneel.

02.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Defensie rekruteert militairen via externe en interne werving, en burgers via Selor en Egov Select, het IT-rekruteringsbureau van de federale overheid.

De criteria inzake kennis, vaardigheden en attitude, en de gevolgde procedures voor werving en selectie, alsook die voor het verkrijgen van de veiligheidsmachtiging, liggen wettelijk vast.

Het diversifiëren van de wervingskanalen en de inplaatsstelling van partnerschappen met de actoren op de gewestelijke arbeidsmarkt, de industrie en de academische wereld, worden onderzocht.

Naast de garantie op een bij de overheid gangbare bezoldiging heeft Defensie een aantal troeven om gespecialiseerd personeel aan te werven en te behouden.

Bij onze kandidaten vinden wij de volgende motivatie-elementen terug: het engagement ten dienste te staan van de maatschappij en het zoeken naar een bijzonder arbeidskader, met een link naar operationele inzet. In het domein van de cybersecurity onderscheidt Defensie zich van andere bedrijven door de militaire uitdagingen die verbonden zijn aan specifieke wapensystemen. Daarnaast zijn er ook de inlichtingenoperaties binnen het wettelijke kader van de Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid.

Voor functies van het niveau A en B worden zowel mensen met een master- als een bachelordiploma aangeworven. Defensie bestudeert of er kandidaten gerekruteerd kunnen worden die voldoende professionele ervaring hebben, maar die niet noodzakelijk over het vereiste diploma beschikken.

Jaarlijks wordt in samenwerking met partners van de Cyber Security Coalition een Cyber Security Challenge georganiseerd in de Koninklijke Militaire School.

Defensie onderzoekt de mogelijkheid om in de toekomst initiatieven te lanceren met instellingen als Molengeek en BeCode, om samen de digitale skills en cyberskills van kansarmen te verhogen en hen zo toegang te verlenen tot de arbeidsmarkt, en Defensie in het bijzonder.

02.03 **Annick Ponthier** (VB): Dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Het verheugt me dat u in uw wervingsprocedure niet alleen de diplomavereiste vooropstelt, maar ook de criteria kennis, vaardigheden en attitude in aanmerking neemt. Dat vind ik ook niet meer dan logisch.

De criteria liggen weliswaar wettelijk vast, maar toch vind ik dat men out of the box moet denken, zeker als het om zulke specifieke profielen gaat. Op dat vlak moet men alle pistes blijven onderzoeken. Ik hoop dat het geheel van bezoldiging, vaardigheden en kennis ertoe kan bijdragen dat de wervingspool in de nabije toekomst zo breed mogelijk kan worden. U hoopt met dit thema immers zo snel mogelijk vooruitgang te kunnen boeken. Ik hoop dan ook dat dit op korte termijn concreet wordt.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

03 **Question de Hugues Bayet à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La Belgian Pride et la lutte contre les discriminations" (55024948C)**

03 **Vraag van Hugues Bayet aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De Belgian Pride en de strijd tegen discriminatie" (55024948C)**

03.01 **Hugues Bayet** (PS): Madame la ministre, depuis votre prise de fonctions, la lutte contre toutes les formes de discrimination au sein de la Défense est une priorité absolue. Cette priorité s'impose afin que la Défense constitue un environnement de travail où chacune et chacun puisse s'épanouir mais aussi pour répondre aux impératifs en matière de recrutement et de lutte contre l'attrition.

Etant donné la situation sanitaire, la Belgian Pride a dû être annulée ces dernières années. La prochaine édition est normalement prévue le 22 mai prochain dans les rues de notre capitale. Cet événement véhicule, comme chaque année, son message de tolérance et rappelle l'importance des droits des personnes LGBTQI+ dans l'ensemble de notre société.

Madame la ministre, pouvez-vous m'indiquer si, cette année aussi, la Défense – à l'instar par exemple de la

police ou de la fonction publique fédérale – sera représentée au sein du village de l'évènement? Le cas échéant, sous quelle forme et selon quels moyens?

De manière plus structurelle, pouvez-vous m'indiquer les initiatives et les moyens que vous avez mis en œuvre au sein de la Défense afin de lutter contre les discriminations visant spécifiquement les personnes LGBTQI+ mais aussi afin de soutenir les associations internes comme BELDEFAC (Belgian Defense Rainbow Community) qui sont actives au sein de la communauté LGBTQI+ de la Défense?

D'autres participations de la Défense à des événements de lutte contre les discriminations visant les personnes LGBTQI+ organisés par des autorités publiques, coupoles, réseaux ou associations dans les différentes Régions, Communautés et provinces de notre pays sont-elles planifiées voire encouragées?

03.02 Ludivine Dedonder, ministre: Cher collègue, cette année, la Belgian Defense Rainbow Community (BELDEFAC) participera à la Belgian Pride. La Défense apportera son appui en fournissant à BELDEFAC du matériel nécessaire à l'organisation des stands, des supports de communication ainsi qu'en mettant son infrastructure à disposition.

Afin de lutter contre les discriminations, la Défense a mis en place une politique de diversité en 2014, qui a été mise à jour en 2021. Le critère protégé de l'orientation sexuelle est traité plus en détail dans une procédure spécifique: "l'orientation sexuelle dans la politique de diversité". Dans chacune de ces politiques se trouve la procédure à suivre en cas de plainte.

Par ailleurs, la Défense est convaincue que l'intégration systématique de la thématique de l'orientation sexuelle dans l'ensemble de ses politiques renforcera le succès de la Défense en général.

Dans les cas de transidentité de genres, une instruction détaillée contient une série d'informations répondant aux diverses questions que les membres du personnel concerné et leur hiérarchie pourraient se poser. La valeur du respect figure aussi bien dans les valeurs du militaire que dans celle du personnel civil de la Défense et constitue une des compétences comportementales génériques prises en compte dans l'évaluation annuelle de chaque membre du personnel.

Enfin, la Défense reconnaît l'association BELDEFAC, constituée par et pour les membres du personnel désireux de contribuer au bien-être des LGBTQIA+ à l'armée.

La Défense est aussi impliquée dans le réseau Beproud - *Network for sexual orientation, gender identity and expression* de la Fonction publique, qui participe au même objectif. Depuis 2019, la Défense hisse chaque année le drapeau arc-en-ciel au quartier Reine Elisabeth à l'occasion de la journée internationale de lutte contre l'homophobie. La Défense encourage la participation à d'autres événements du type Belgian Pride pour l'année en cours, mais rien n'a encore été planifié à ce jour.

03.03 Hugues Bayet (PS): Madame la ministre, merci beaucoup pour toutes ces réponses et pour votre volonté farouche de lutter contre toutes les discriminations. Je pense que vous faites œuvre utile pour améliorer la vie en société, particulièrement celle de nos militaires. Merci pour eux.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De **voorzitter**: De vraag nr. 55025062C van de heer Jasper Pillen wordt uitgesteld.

04 Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De plaatsing van een NH90 op een Frans fregat" (55025067C)

04 Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le placement d'un NH90 sur une frégate française" (55025067C)

04.01 Peter Buysrogge (N-VA): Mevrouw de minister, wij kregen al een aantal briefings in de commissie voor de Opvolging van buitenlandse missies, maar ik heb toch nog een aantal vragen over de inzet van een NH90 aan boord van het Franse luchtverdedigingsfregat Forbin, dat deel uitmaakt van de carrier battle group Charles de Gaulle. Dertien Belgische militairen zullen deelnemen in het kader van operatie 'Clemenceau 22'.

Mevrouw de minister, kunt u meer uitleg geven over de Belgische deelname? Zullen wij tot het einde van de operatie aan de Franse ontplooiing deelnemen? Hoe worden de gevaren en het dreigingsniveau ingeschat? Worden bijkomende veiligheidsmaatregelen voor onze mensen van Defensie getroffen? Onder wiens bevel staan de militairen en piloten tijdens deze operatie? Zullen onze piloten alleen met hun eigen toestel vliegen of worden er afspraken gemaakt met de Franse en de Belgische crews? Wie staat in voor de kosten?

04.02 Minister **Ludivine Dedonder**: De inzet van de Belgische NH90 NFH kadert in de verdere opbouw van ervaringen in het domein van maritieme oorlogsvoering, het vergroten van de operationele paraatheid en het verbeteren van de interoperabiliteit met partnerlanden. In deze context is dat Frankrijk.

De NH90 NFH is ontplooid op het Franse fregat FS Forbin. Dat is een deel van de groep Aéronavale, opgebouwd rond het vliegdekschip Charles de Gaulle. De inzet van de helikopter is gepland van 1 februari tot en met 7 april.

Het dreigingsniveau ten opzichte van de ontplooiende Belgische militairen wordt niet als uitzonderlijk ingeschat, gezien de inzetzone.

Onze NH90 zal alleen worden ingezet binnen een vooraf gedefinieerde en met de Fransen gecoördineerde *mission set* en mag niet zonder verdere toestemming van de Belgische regering opereren in het gebied van de Zwarte Zee.

Tijdens de operaties staat het Belgisch personeel onder het tactische commando van de Franse commandant van de Taskforce 473 waartoe de vloot behoort. De Belgische belangen worden behartigd door de Belgische detachementcommandant, de Senior National Representative.

Het Belgische personeel zal enkel werken en/of vliegen met de Belgische NH90. Kosten zoals logement, voeding, medische ondersteuning aan boord en hulp bij het onderhoud in eerste lijn van de helikopter worden gedragen door Frankrijk. Alle andere kosten gemaakt ten voordele van het Belgisch detachement en de helikopter zullen door België gedragen worden. Het gaat onder meer om het loon en de vergoedingen, de verplaatsingskosten, de kosten voor medische ondersteuning aan wal en voor brandstof, evenals de onderhoudskosten voor de helikopter. Aangezien de helikopter ongewapend wordt ingezet, zijn er geen munitiekosten voorzien.

04.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, bedankt voor uw zeer punctueel en volledig antwoord over die opdracht. Voor de duidelijkheid wil ik melden dat wij dergelijke gezamenlijke opdrachten in internationaal verband steunen.

Gedurende de opdracht, die startte op 1 februari, is de context natuurlijk iet of wat gewijzigd, wetend wat er zich ondertussen in Oekraïne afspeelt. Ondanks die gewijzigde context zegt u dat er geen specifieke maatregelen van toepassing zijn in het kader van het dreigingsniveau. Aangezien de internationale context veranderd is, neem ik aan dat ook het dreigingsniveau enigszins aangepast is. Wij steunen zulke opdrachten alleszins. Dit smaakt naar meer.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 **Vraag van Peter Buysrogge aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De aankoop van RGW 90's" (55025069C)**

05 **Question de Peter Buysrogge à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'achat de RGW 90" (55025069C)**

05.01 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, in de internationale pers vernemen wij dat Defensie een contract zou hebben getekend met het Duitse Dynamit Nobel Defence voor een levering van Matador-antiwapensystemen.

Voor zover ik het mij kan herinneren, werd het dossier niet voorgelegd aan de commissie voor Legeraankopen en –verkoop. Daarom wens ik u volgende vragen te stellen.

Mevrouw de minister, kan u de aankoop bevestigen? Indien ja, waarom werd hij niet voorgelegd aan de betrokken commissie? In welk stadium bevindt het dossier zich?

Hoeveel systemen zijn vervat in het aankoopbedrag van 19 miljoen euro?

Gelet op het feit dat er drie varianten op de markt zijn, welk type wenst Defensie aan te schaffen?

Welke rol zal het wapen vervullen in onze rangen? Zal het gericht zijn tegen voertuigen of zal het ook breder worden ingezet?

Welke eenheden zullen het nieuwe wapensysteem ontvangen? Hoe zal het zich verhouden tot de huidige Spike die wij nu gebruiken?

Tot slot, hoe rijmt u de aankoop bij een onderaannemer van Rafael met de standpunten die uw partij ook hier in het Parlement uitdraagt en die sanctionering beogen van bedrijven en academische instellingen voor hun samenwerking met bedrijven die deel uitmaken van het Israëlische industriële militaire complex?

05.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer de voorzitter, Defensie beschikt sinds 2014 over 111 wapensystemen RGW 90 in het kader van de capaciteiten Anti-Fortification, Anti-Blindé short range.

In 2021 werd een aankoop gerealiseerd voor oorlogsmunitie en trainingsmunitie voor dat antitankwapensysteem via een internationale deelname in het kader van het NATO Support and Procurement Agency. De aankoop werd in de fase "aanvraag tot voorafgaandelijk akkoord" voorgelegd aan de commissie voor Legeraankopen en -verkoop.

Op 9 november 2021 werd door de voorzitter van de commissie gemeld dat geen bespreking van het dossier werd gevraagd.

De RGW 90 is een kortedrachtwapen met een brede inzet tegen voertuigen en bunkers of gebouwen. Het kan verschillende types munitie afvuren.

De RGW 90 is complementair met het Spike-antitankwapen voor lange dracht. De RGW 90 is in gebruik bij de lichte en mediane eenheden. De RGW 90 wordt geproduceerd door een Duitse firma. Enkel de ontwikkeling gebeurde destijds in samenwerking met Rafael.

05.03 **Peter Buysrogge** (N-VA): Mevrouw de minister, u verklaart dat de voorzitter van de commissie voor Legeraankopen en -verkoop u heeft gemeld dat het dossier verder kan worden behandeld. Het Parlement mist momenteel het globale overzicht en de stand van zaken van de verschillende deeldossiers. Een aantal dossiers bevindt zich in de aankoopfase. We weten echter niet in welk stadium elk dossier zich bevindt. De commissievergadering van 20 april waarnaar u al hebt verwezen, is van belang om nog eens een duidelijk overzicht te krijgen van alle verschillende lopende aankoopdossiers, zodat het Parlement zijn taak op een goede manier kan volbrengen. Ik hoop dat we op die vergadering een grondige toelichting per dossier zullen krijgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Vraag van Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het binationale Belgisch-Luxemburgse bataljon" (55025076C)**

06 **Question de Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le bataillon binational belgo-luxembourgeois" (55025076C)**

06.01 **Theo Francken** (N-VA): Mevrouw de minister, met de ondertekening door beide CHOD's van een mandaat op 25 januari, hebt u een nieuwe stap gezet in een traject naar een binationaal bataljon. Hiermee lanceerden zij namelijk de binationale werkgroep ERMESINDE, die het concept inzake training, uitrusting, locatie en organisatie verder zal uitwerken. Het doel zou zijn om het Belgisch-Luxemburgse verkenningsbataljon tegen 2028 te operationaliseren.

Mevrouw de minister, kunt u wat duiding geven over de concrete opdracht of het mandaat dat gegeven werd aan de werkgroep? Wie neemt plaats in de werkgroep? Zijn dat alleen personeelsleden van Defensie of is er ook een politieke aansturing van het project?

Wat is de verwachte getalsterkte en welke nationale evenwichten streeft men onder het personeel na?

Wie zal het commando voeren over de eenheid en beslissen over haar inzet? Komt dat toe aan onze Defensie of vereist het een gemengde besluitvoering door beide landen en bijgevolg een gedeeltelijke integratie van hoofdkwartieren?

Zal er een verdeelsleutel worden afgesproken voor de kosten van onder andere bewapening, training en gebruik van kazerne of dienen die kosten te worden gedragen door België als gastland?

Welke afspraken dienen nog te worden gemaakt over de dracht van uniformen, het gebruik van wapens door Luxemburgse militairen op ons grondgebied, hun juridische verantwoordelijkheid in geval van incidenten en hun eventuele inzet voor het bataljon bij de kernopdrachten van de Belgische en Luxemburgse Defensie?

06.02 Minister **Ludivine Dedonder**: De binationale werkgroep ERMESINDE is belast met de studie van de oprichting van een binationaal verkenningsbataljon. De leden van de werkgroep behoren tot beide nationale defensiestaven. De binationale werkgroep moet alle aspecten met betrekking tot personeel, materieel, infrastructuur en budget onderzoeken om zo een eerste binationaal samenwerkingsakkoord voor te stellen aan de politieke overheden.

Dat studieproces loopt nog. Het is momenteel dan ook te vroeg om gedetailleerde antwoorden te geven op de gestelde vragen. De aspecten commandovoering, integratie van hoofdkwartieren en verdeling van de kosten zullen deel uitmaken van het eerste samenwerkingsakkoord. Het samenwerkingsakkoord zal worden vervolledigd door *technical agreements* om alle praktische modaliteiten voor de implementatie van de binationale eenheid te verfijnen.

De oprichting van het binationale bataljon wordt een belangrijke stap in de verankering van de Belgische Defensie met geprivilegieerde partners, in dit geval Luxemburg.

06.03 **Theo Francken** (N-VA): Dank u voor het antwoord.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 **Vraag van Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Outsourcing" (55025079C)**

07 **Question de Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "L'externalisation" (55025079C)**

07.01 **Theo Francken** (N-VA): Mevrouw de minister, de ministerraad lanceerde op 4 februari een openbare aanbestedingsprocedure voor de dienstenfaciliteiten in Amay, Aarlen en Peer. Het gaat om een meerjarige raamovereenkomst voor een periode van tien jaar tussen 2023 en een hernieuwing voor de lopende contracten voor de bewakingsdienst van de kwartieren Cdt De Hemptinne in Heverlee en de Tarweschoof in Leuven.

Kunt u een overzicht geven van de nog komende uitbestedingen of verlengingen van outsourcingcontracten? Hoe groot becijfert Defensie de uitbesteding van vier bijkomende sites? Hoe groot bedraagt het budget dat Defensie vandaag uitgeeft aan outsourcing?

Mogen wij uit deze aanbesteding afleiden dat de regering in de update van de Strategische Visie niet voorziet in het afbouwen van outsourcing of in het meer in eigen beheer houden van ondersteunende taken?

Wat de site in Aarlen betreft, was voor 2019 voorzien dat er ook een outsourcing kwam van de bewakingsopdracht. Die vond echter nog niet plaats. Kunt u bevestigen dat er met de uitbesteding van de dienstenfaciliteiten ook ruimte blijft voor de uitbesteding van de bewakingsopdracht?

07.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mijnheer Francken, de eerstvolgende contracten van de wacht die in de toekomst zouden kunnen worden verlengd, zijn de kwartieren Koninklijke Militaire School, Poelkapelle, Rocourt en Melsbroek.

Wat het *facility management* betreft, bestaat de planning uit een dertigtal kwartieren. De eerste kwartieren

die in aanmerking zouden kunnen komen, zijn Schaffen, Marche-les-Dames en Florennes. Er worden geen bedragen gegeven aangezien de procedures lopende zijn.

Een van de hoofdprincipes van het STAR-plan, zoals geciteerd in mijn beleidsnota, is dat een beroep gedaan zal worden op de privésector voor ondersteunende taken en diensten als dit kostenbesparend of effectiviteitsverhogend blijkt, maar steeds met de garantie dat geen enkele operationele opdracht van Defensie in het gedrang komt en dat specifieke militaire taken door het personeel van Defensie worden uitgevoerd. Het onderhoud van gebouwen en technische installaties en het groenonderhoud zijn voorbeelden daarvan.

Wat de uitbesteding van de wacht betreft, heeft Defensie, gelet op het precaire personeelsbestand, dat een gevolg is van de pensioengolf en de ontoereikende rekruteringen van de afgelopen jaren, geen andere keuze dan delen van de bewakingsopdracht uit te besteden. Dit brengt meer kosten met zich mee ten opzichte van het zelf invullen van deze taak met dezelfde technologische middelen.

07.03 Theo Francken (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van Theo Francken aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "Het Strategic Level Report" (55025081C)

08 Question de Theo Francken à Ludivine Dedonder (Défense) sur "Le Strategic Level Report" (55025081C)

08.01 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de minister, op 28 januari keurde de ministerraad het jaarlijkse *strategic level report* voor 2021 goed, waarmee we bij de NAVO aangeven welke engagementen onder de Defence Investment Pledge van 2017 we kunnen invullen. In het kader van het Nato Defence Planning Process (NDPP) legde de alliantie ons 163 targets of doelstellingen op. Vorig jaar kon Defensie er daar 22 niet van invullen.

Kan de minister het becijferde verslag ook aan het Parlement voorleggen? Dat is immers een minimumvoorwaarde om het debat hierover ten gronde te kunnen voeren.

Kan de minister duiding geven over het rapport dat de premier aan de NAVO zal overhandigen? Wat zijn de grootste sterktes en zwaktes in de rapportage voor 2021?

Hoe evolueerden de lacunes in het *strategic level report* ten aanzien van vorig jaar? Waar situeren deze zich en wat is hun gewicht binnen het totaalbeeld?

Welke en hoeveel van de niet gehaalde drempels komen wel binnen handbereik of zullen effectief worden ingevuld door uw STAR-plan?

Hoe beoordeelt de minister de eindprestatie van ons land en zijn slaagkansen? Hoe scoren we met dit verslag in het klassement van de alliantieleden?

08.02 Minister Ludivine Dedonder: Met het *strategic level report* dat werd goedgekeurd op 28 januari heeft de regering het vooropgestelde pad tot 2025 kenbaar gemaakt, met voor dat jaar een defensie-inspanning van 1,20 % van het bbp. Dat is een eerste aanzet voor het groeipad om onze defensie-inspanning tegen 2030 opnieuw af te kunnen stemmen op de Europese niet-nucleaire NAVO-bondgenoten.

Het finale rapport werd door de premier aan de NAVO overgemaakt. Het komt de premier toe om u al dan niet een afschrift van dit rapport te bezorgen.

Gezien het STAR-plan de versterking van de Europese pijler binnen de NAVO beoogt, zal dit plan bijdragen tot het bereiken van de drempels.

Hierover kunnen momenteel geen gedetailleerdere uitspraken worden gedaan. België is een loyale en geloofwaardige partner binnen de alliantie. Net als andere lidstaten zal België verder moeten blijven

investeren in Defensie, de nodige strijdkrachten en capaciteiten ontwikkelen en deze inzetten in operaties indien dit nodig geacht wordt.

08.03 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, kunt u bij het kabinet van de eerste minister het rapport voor dit jaar opvragen, aangezien de NAVO dit blijkbaar bezorgd heeft aan het kabinet? Het is absoluut noodzakelijk voor de discussies die we de komende maanden zullen voeren, onder andere over de strategische visie, over Belgische budgetten voor Defensie, over het strategische kompas van de Europese Unie, maar ook over onze eigen nota en de eigen Belgische visie, los van de NAVO, om te weten wat de zwakke plekken zijn volgens de NAVO. Van de 163 doelstellingen haalden we er 22 niet. Zijn dat er ondertussen minder of meer? In de wandelgangen heb ik gehoord dat het er intussen nog meer zijn. Onze slechte punten zouden dus nog toenemen. We moeten dat rapport zo snel mogelijk kunnen inkijken, desnoods achter gesloten deuren of volgens een regeling met het secretariaat. Het is absoluut noodzakelijk dat we weten waar onze zwakke punten zitten om op een grondige en deskundige manier het debat te kunnen voeren.

De **voorzitter**: Ik kan dat inderdaad navragen. Houd u echter niet in om de eerste minister er zelf over te ondervragen.

08.04 Theo Francken (N-VA): Ik zal de premier daar een schriftelijke vraag over stellen. Als het verzoek van het secretariaat komt, is dat echter nog sterker.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van Kris Verduyckt aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De structurele samenwerking tussen Defensie en andere veiligheidsdiensten" (55025097C)

09 Question de Kris Verduyckt à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La collaboration structurelle entre la Défense et d'autres services de sécurité" (55025097C)

09.01 Kris Verduyckt (Vooruit): Tijdens de overstromingen en de coronapandemie heeft Defensie samengewerkt met de andere veiligheidsdiensten van ons land, namelijk de brandweer, de politie en de civiele bescherming, in het kader van de hulp aan de natie. Als grensbewoner heb ik de neiging om over de grens te kijken en het blijkt dat Nederland de Catalogus Nationale Operaties heeft, want in Nederland is Defensie ook een partner in de bestrijding van rampen, bij crisissen, rechtshandhaving, humanitaire en geneeskundige hulpverlening.

In die catalogus kunnen de politie, brandweer, justitie en de gemeenten snel en gericht zoeken naar welke bijstand Defensie kan leveren. Ze vinden daar een eenvoudig aanvraag- en betalingsmechanisme, waarbij ze materieel van Defensie kunnen huren tegen een vergoeding. Daar zijn dus budgetten beschikbaar voor gesteld.

Bent u op de hoogte van de Nederlandse werkwijze? Denkt u dat het interessant is om die ook in ons land toe te passen? Is er nood aan een versterkte samenwerking tussen de veiligheidsdiensten?

09.02 Minister Ludivine Dedonder: Defensie heeft inderdaad kennisgenomen van de Nederlandse manier van werken. Ze beschouwt de Catalogus Nationale Operaties als een voorbeeld van een goede manier van werken.

In België speelt Defensie in het nationale crisisbeheer een ondersteunende rol als strategische reserve voor de bevoegde autoriteiten. De werkzaamheden van Defensie gebeuren in nauwe samenwerking met het Nationaal Crisiscentrum. In geval van een crisis wordt er samen met de diensten Noodplanning van het NCNN nagegaan welke bijdrage van Defensie het meest gepast is.

Daarnaast worden er vandaag al capaciteiten van Defensie structureel aangeboden ter ondersteuning van de nationale veiligheidsdiensten, op basis van protocolakkoorden. Voorbeelden hiervan zijn de steun van DOVO en de inzet van een NH 90-helikopter voor SAR-opdrachten en van de MUG van het Militair Hospitaal.

Op mijn verzoek analyseert de defensiestaf op het ogenblik de manier waarop ze de opdracht van Defensie

in het kader van de versterking van de nationale veiligheid op het Belgische grondgebied kan optimaliseren. De bedoeling is op termijn hiervoor de nodige inzetmodaliteiten vast te leggen via een inventaris van duale capaciteiten van Defensie. Duale capaciteiten zijn capaciteiten die noodzakelijk zijn voor militaire operaties maar die ook kunnen worden aangewend in het kader van hulp aan de natie.

De verankering van Defensie in de samenleving is een fundamenteel aspect van het startplan. Met het plan wordt onder meer beoogd de plaats van Defensie in de harten van onze medeburgers te versterken.

De inventaris zal de duale capaciteiten van Defensie oplijsten, gekoppeld aan het type noodsituatie waarvoor ze kunnen worden ingezet, en het beoogde effect. De rol van Defensie als cruciale actor in het nationale veiligheidsbeleid wordt tevens duidelijk vermeld in de nationale veiligheidsstrategie. De afgelopen crisis door de overstromingen en de pandemie hebben aangetoond dat de steun van Defensie aan de bevoegde civiele hulp- en interventiediensten nodig is.

09.03 Kris Verduyckt (Vooruit): Mevrouw de minister, u gaf een goed overzicht van de samenwerking tijdens crisissen, maar het kan ook om samenwerking op een veel lager niveau gaan. Ik hoorde verhalen over schietoefeningen van de politie op militaire domeinen, een samenwerking die toch niet altijd even vlekkeloos verliep. Als ik u dus hoor zeggen dat u de opdracht hebt gegeven om de inventaris van duale capaciteiten op te stellen als onderdeel van het startplan, dan klinkt mij dat verstandig in de oren. Of we daarmee de harten van onze medeburgers zullen veroveren, weet ik niet, maar het is alleszins belangrijk dat mensen zien dat Defensie een maatschappelijke meerwaarde kan bieden. Overheidsdiensten hebben wel eens de neiging om hun budgetten, materiaal en manschappen als hun eigendom te beschouwen. Ik ben ervan overtuigd dat samenwerking op het vlak van veiligheid een absolute must is.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De vragen nrs. 55025436C van de heer Defossé en 55025462C van de heer Loones worden omgezet in schriftelijke vragen.

10 Vraag van Annick Ponthier aan Ludivine Dedonder (Defensie) over "De toenemende Chinese dreiging tegen Taiwan" (55025739C)

10 Question de Annick Ponthier à Ludivine Dedonder (Défense) sur "La menace croissante de la Chine à l'égard de Taïwan" (55025739C)

10.01 Annick Ponthier (VB): Mevrouw de minister, in de hele Oekraïne-crisis zijn er nog andere geopolitieke dreigingen die op ons afkomen. Te midden van de oorlogssituatie in Oekraïne neemt de dreiging van Peking tegen Taiwan opnieuw toe. Dat is ook een problematiek die binnen het NAVO-Parlement door verschillende collega's aangehaald werd.

Taipei maakte immers melding van negen Chinese gevechtsvliegtuigen die de Taiwanese luchtverdedigingszone hebben doorkruist. Dit gebeurde enkele uren na de aankondiging van de Russische inval in Oekraïne. China had eerder al verklaard dat Taiwan niet Oekraïne is en altijd een Chinese provincie zal blijven.

Taiwan wordt dus ook steeds bezorgd dat China het momentum van de Oekraïne-crisis zal aangrijpen om een militaire agressie tegen het eiland te starten of voort te zetten.

Ik zou u dus graag de volgende vragen stellen.

Hebt u over deze kwestie nog contact gehad met uw collega's of de respectievelijke ambassadeurs? Dat is misschien eerder iets voor uw collega van Buitenlandse Zaken, maar toch. Zo ja, waaruit bestonden deze contacten?

Hoe ziet u de verhouding tussen de geëscaleerde oorlog in Oekraïne en de dreiging ten aanzien van Taiwan? Denkt u ook dat China eventueel munt zou kunnen slaan uit deze situatie?

Is er in een NAVO-verband al een concrete strategie voor dit probleem uitgewerkt, met een reactieplan voor wanneer China Taiwan zou aanvallen? Dat is namelijk geen onmogelijke situatie.

Hoe werken de EU en de NAVO op dat vlak samen?

10.02 Minister **Ludivine Dedonder**: Mevrouw Ponthier, ik heb geen contact gehad met mijn Chinese, Taiwanese en Amerikaanse ambtgenoten of hun ambassadeurs in verband met Taiwan. Er is momenteel geen waarneembare indicatie die wijst op een mogelijke Chinese agressie tegen Taiwan.

In 2049 bestaat de Chinese Volksrepubliek honderd jaar en de republiek heeft als doel om tegen dan het machtigste land te zijn. Die ambities botsen met de belangen van andere wereldspelers, met als gevolg dat ook de NAVO en de EU China op hun radar hebben gezet.

De EU en de NAVO vullen hun houding ten opzichte van China echter verschillend in. Voor de NAVO blijft China een belangrijke uitdaging. De houding van de NAVO ten opzichte van China zal ook worden opgenomen in het herziene strategisch concept van de NAVO dat in planning zal worden voorgelegd op de top in Madrid in juni dit jaar.

Voor de Europese Unie is China een partner voor wereldbelangen, bijvoorbeeld wat de klimaatvragen betreft, een concurrent op het handelsniveau en een systemische rivaal op het niveau van de waarden. België steunt elk EU- en NAVO-initiatief dat de stabiliteit in de Indo-Pacific verstevigt. De vrijheid van het handelsverkeer in de regio is namelijk belangrijk voor onze economische groei.

10.03 **Annick Ponthier** (VB): Mevrouw de minister, uw antwoord is enigszins voorspelbaar, maar dat is uw schuld niet. We mogen het probleem echt niet onderschatten. China is op dit moment zeer alert en waakzaam. Wij moeten dat ook zijn, omdat het snel zou kunnen escaleren. Dat is niet alleen in Oekraïne gebeurd, maar zou ook in de Indo-Pacific kunnen gebeuren. Met name de Verenigde Staten hebben daar geopolitieke belangen, waardoor de situatie zou kunnen escaleren.

Ik heb in het verleden al om waakzaamheid met betrekking tot deze kwestie gevraagd. Ik doe dat nu opnieuw. Er is momenteel een zeer moeilijke verstandhouding tussen de geopolitieke machten. Ik vraag u om vooral in NAVO-verband dit onderwerp op de agenda te blijven plaatsen. Andere partners blijken dit namelijk ook te doen. Het lijkt me in deze kwestie geen overbodige luxe om met één stem te spreken.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.29 uur.

La réunion publique de commission est levée à 12 h 29.